

МІЖНАРОДНІ САНКЦІЇ ПРОТИ РОСІЙСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

Розглянуто суть поняття «санкції», причини їх застосування та їх роль в російсько-українській війні.

Ключові слова: санкції, безпека, Україна, війна, збройна агресія.

Abstract

The essence of the concept of "sanctions", the reasons for their application and their role in the Russian-Ukrainian war are considered.

Keywords: sanctions, security, Ukraine, war, armed aggression.

Вступ

Досліджуючи історичну ретроспективу зазначимо, що перші відомі санкції, або обмежувально-примусові заходи, щодо тодішніх держав вжили понад дві з половиною тисячі років тому, а саме на території Древньої Еллади. З розвитком людей та їх відносин на рівні держав, вдосконалювалися і санкції та їх вплив. Нині санкціями вважається група певних системних заборон, покарань та обмежень, які є інструментом тиску на окремих фізичних осіб, на урядові та неурядові структури, на держави, чії дії були порушенням міжнародного права. Проте у накладенні санкцій є свої складності. Проблеми бувають викликані ймовірністю отримання як від країн, які є підсанкційними, так і від країн, заради яких ці санкції створювалися, негативного оцінювання введених санкцій. Наприклад, про те що санкцій мало, чи вони впливають не на ті галузі на які країна-жертва очікувала, що вони будуть впливати, або коли потерпають інші держави, які мають з підсанкційною державою економічні зв'язки.

Основна частина

20 лютого 2014 року Російська Федерація розв'язала неоголошену війну проти України та незаконно провела анексію Криму й окупацію частини території Донбасу, прикриваючи свої злочини створенням так званих Донецької та Луганської «народних республік». Протягом восьми років тривала «гібридна» фаза цієї війни, а 24 лютого 2022 року розпочалася неспровокована повномасштабна збройна агресія Російської Федерації проти України. Здійснивши цю збройну агресію Росія порушила низку міжнародно-правових домовленостей та українсько-російських договорів. Отже, ця необґрунтована агресія не могла бути пропущеною світовою спільнотою, тому покаранням та впливом на державу-агресор стали міжнародно-правові санкції США, ЄС та інших держав. РФ не можна було і далі спокійно функціонувати в світовій політиці, тому її вигнали з групи країн Великої вісімки (G8) та Парламентської асамблеї Ради Європи.

На спеціально скликаних засіданнях Ради Безпеки ООН 1-го і 3-го березня 2014 року Барак Обама, що тоді був президентом США, виконавчим декретом започаткував санкційний режим проти Росії. Було введено обмеження як проти фізичних осіб, так і проти структур, що були відповідальними за порушення територіальної цілісності України. Також було введено санкції проти російських компаній і певних компаній інших країн, які порушували санкційний режим, який був створений США проти російського газогону «Північний потік-2», який був елементом «гібридної» війни. Проте Росія готувалася до цієї війни, щоб бути в змозі витримати санкції та економічний тиск, так вона розпродувала казначейські цінні папери, що були на утриманні в американських банках на суму близьку до 100 млрд. дол.

Перейдемо до теперішнього та санкцій, які було введено вже після 24 лютого 2022 року. На даний момент, Росія є найбільш підсанкційною країною світу. Самими найпершими санкціями були заборона на поїздки та закриття американських активів певним персонам. Далі внесли заборону на здійснення різних господарських операцій стосовно росіян та їх підприємств. Потім під санкції потрапили фінансовий, нафтогазовий, продуктовий сектора РФ. Санкції не оминули і анексований Кримський півострів, сюди відноситься заборона туристичних послуг, технічної допомоги, інвестицій, відбулося обмеження стосовно імпорту товарів та технологій для транспортної, телекомунікаційної та енергетичної галузей. Також Європейський Союз та сполучені Штати Америки зробили значний тиск на російську валюту, були створені торговельні шоки та було обмеження доступу підприємств до фінансових ринків.

Отже, перелічимо основні санкції:

1. Заборона на експорт: хімічна промисловість, сфера електроніки, технології; також існує 168 компаній, які перебувають в списку заборони надавати дозвіл на експорт товарів сектору оборони та безпеки.
2. Відключення від SWIFT Московського кредитного банку та Далекосхідного банку.
3. Заборона та анулювання ліцензій на мовлення пропагандистський ЗМІ в Європі.
4. Внесені зміни до нафтового ембарго.
5. Заборона на інвестиції в гірничодобувний сектор – метали, мінерали, титан, нікель.
6. Персональні санкції проти 190 осіб із яких 141 фізична та 49 юридичних осіб.

Ці санкції стали вагомим доповненням до вже існуючих санкцій. Їх вплив призводить до економічних, політичних та дипломатичних бойкотів Росії серед країн ЄС та інших підтримуючих Україну держав.

Висновки

Таким чином, розглядаючи все вищевказане, можна зробити висновок про важливість санкцій, як загалом в системі комунікації країн світу та запоруки мирного співжиття, так і їх важливість в війні, яку Росія розпочала проти України. Політична дипломатія країн світу робить вагомий внесок в перемогу України застосовуючи санкції, які є дійсно ефективним засобом проти політики агресії Росії. Проте поки існуючий світовий порядок не буде змінений, а Російська Федерація не змінить своєї імперської спрямованості, до того часу забезпечення повної безпеки країн, що межують з Росією, буде важкою задачею.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Моцик О. МІЖНАРОДНІ САНКЦІЇ ПРОТИ РОСІЙСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ як інструмент тиску та покарання за агресію проти України й інші міжнародні злочини. *Україна дипломатична*. - 2020. - Вип. 21. - С. 744-754.
URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMF=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILE=&2_S21STR=ukrdip_2020_21_66
2. Шморгун, О.О. Міжнародні санкції як інструмент впливу на агресора: історія і сьогодення. *Суспільно-політичні процеси* – 2019 - С. 377-457. URL: <https://elibrary.ivinas.gov.ua/id/eprint/5045>
3. Міністерство закордонних справ України: Санкції проти РФ. – 2023. URL: <https://mfa.gov.ua/sankciyi-proti-rf>

Осатюк Аліна Сергіївна – студентка групи МФКД-20Б, факультет менеджменту та інформаційної безпеки, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: alina.osatuk@gmail.com.

Науковий керівник: **Корнієнко Валерій Олександрович** – доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри соціально-політичних наук, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, e-mail: valkorney1958@gmail.com

Osatuk Alina S. — student of the MFKD-20B group, Faculty of Management and Information Security, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: alina.osatuk@gmail.com.

Supervisor: **Kornienko Valerii** – Dr. of Political Sciences, Professor, Head of the Department of Social and Political Sciences, Vinnytsia National Technical University, Vinnitsa, e-mail: valkorney1958@gmail.com